
Ryktet om allmennmedisinens død

KORRESPONDANSER

PETER PRYDZ

Tidsskriftets redaktør, Magne Nylenna, har i Tidsskriftet nr. 26/2000 en tankevekkende lederartikkel (1) der han predikerer allmennmedisinens snarlige død, i hvert fall i norsk helsevesen, dersom ikke situasjonen raskt forandrer seg. Dette fordi man kun er interessert i arbeidsbetingelser og lønnsforhold, og i liten grad diskuterer innhold og kvalitet i faget. Han mener at norsk allmennmedisins tradisjonelle KOPF-ideologi (kontinuerlig, omfattende, forpliktende og personlig) (2) er i ferd med å dø ut, og trekker spesielt frem e-postlisten Eyr som eksempel på frustrasjon, tretthet og misnøye.

Man kan godt gi Nylenna rett i at stemningen både på Eyr og i andre fora en tid har vært overveiende negativ. Muligens har det vært for mye ”syting” og pessimisme. Men det er ikke mulig å se bort fra at de siste 7 – 10 år har allmennmedisinen tapt, både absolutt og ikke minst sammenliknet med sykehusene, hva arbeidsvilkår angår. Og lønnsmessig har vi tapt merkbart relativt sett.

Dette skyldes et sett av mer eller mindre samvirkende årsaksfaktorer:

- Kommunene har ikke tatt ansvaret for allmennlegetjenesten innover seg
- Sykehuslegene har vært dyktigere til å bruke offentligheten enn oss
- Som følge av dette (?) har vår virksomhet forsvunnet fra den helsepolitiske arena, og mediene bryr seg i liten grad om det vi gjør
- Rikstrygdeverket fotfølger oss på detaljer som gjør tilværelsen sur
- Fylkeslegene og Statens helsetilsyn gjør det samme, uten helhetsperspektiv
- Sykehuslegene viser økende arroganse overfor oss og dytter på oss de oppgavene de synes er for ubehagelige og kjedelige
- Pasientene krever mer av oss enn før, og de legene som prøver å leve opp til KOPF-idealene blir ”spist opp” av arbeidsmengden

Summen av dette er dramatisk, og vel verdt å gjøre opprør mot. Men i og med at ”fienden” er så diffus, er det vanskelig å målrette motstanden. Så det kan ha sine grunner at det opptrer perspektivløs klaging i blant.

Noe av rekrutteringssvikten i allmenntidisin skyldes at generasjonen allmennleger som nå er over 50 år, etter hvert ikke lenger når frem med å lansere 1970-tallets idealer for nye leger. Og en rekke av dagens 50 – 60-årige allmennleger har selv følt at de har kommet til kort overfor disse idealene, og har derfor endt opp i et negativt syn på sitt eget fag som ikke akkurat virker rekrutterende.

Min optimistiske påstand er at vi i årene som kommer vil få et betydelig tilslag til vårt fag av unge kolleger. De velger allmenntidisin ut fra en genuin interesse for mennesker, noe de i liten grad får fulgt opp gjennom dagens høyteknologiske sykehusmedisin. De kommer til å skape sitt eget innhold i faget, som ikke er noe dårligere enn KOPF-idealet, bare ganske annerledes, med helt nye bokstaver. Og de vil måtte gå noen tøffe runder med en del av fagets autoriteter. Jeg ønsker dem lykke til!

LITTERATUR

1. Nylenna M. Er allmenntidisinens tid forbi? Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 3110.
2. "Tenkekomitéen" Aplf/OLL. Tanker om morgendagens primærlegetjeneste! Oslo: Den norske lægeforening, 1978.

Publisert: 30. november 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.